

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal: Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hova a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRAJNER LAJOS.

Előfizetési árak: Egész évre — — — — 21 kor
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy óra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —**Hirdetések**a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.**Megjelenik**vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 187. szám.

Szerda, augusztus 18.

Az új házadó Nagybeeskereken.

Nagybeeskerek, augusztus 18.

Lapunk hétfői számában rámutattunk arra az újabb csapásra, a melyet az új házadótvörvény mér Nagybeeskerek amugy is agyonterhelt lakosságára.

Az új teher természetesen fölzaklatta a város közönségét s most a város vezetősége igyekezik mindent elkövetni, hogy valamely módon elháríthassa az agyonterhelt lakosság adózó képességét veszélyeztető csapást.

Ezt célozza a mai városi közgyűlés, a melyet éppen a házadó ügyében hívták össze s amely elé a polgármester azt a javaslatot terjeszti, hogy felebbezzon a város Nagybeeskereknek kilenc adóközterre való beosztása ellen. A javaslatot az ügy fontosságára való tekintettel már most adjuk itt egész terjedelmében s nincs benne kétség, hogy a képviselőtestület egyhangulag magáévá fogja tenni, hogy ezzel is erőteljesebbé tegye az akciót, a melylyel a városról a veszedelmet elhárítani akarjuk.

Ime a javaslat, illetőleg a pénzügyminiszterhez intézendő felebbezés egész terjedelmében:

Nagym. m. kir. Pénzügyminisztérium!

A nagybeeskereki m. kir. pénzügyigazgatóság 77626/II. b. 1909. számú véghatározata ellen törvényes határidőn belül felebbezéssel élünk, mert ezen véghatározat az anyagilag ugyis visszafelődő Nagybeeskerek r. t. város közönségére nézve sérelmes és az 1909: VI. t. c. és a vonatkozó rendeletek téves magyarázatán alapszik.

A nagybeeskereki m. kir. pénzügyigazgatóság Nagybeeskerek város területét az 1909: VI. t. c. és az erre vonatkozó rendeletek alapján kilenc adóközterre osztotta. Ezen beosztás azonban a törvény és a vonatkozó rendeletek téves magyarázatának a folyamánya, mert ugy az 1909: VI. t. c. cikk, mint pedig a vonatkozó rendeletek határozottan azt mondják, hogy „oly községekben (városokban), melyeknek lakossága 15.000-en felül van és közigazgatási kerületekbe vannak beosztva, az egyes közigazgatási kerületekben az általános házbéradó behozható” — s így ez reánk mint külön közigazgatási kerületekkel nem bíró városra nem alkalmazható.

Nagybeeskerek rendezett tanácsú város kilenc közigazgatási kerülettel nem bír, de soha nem is bírt ilyenekkel, hanem mindig egy és osztatlan közigazgatási kerületet képezett a maga egészében és ilyet képez jelenleg is. Kitűnik ez városunk szervezési szabályrendeletéből, mert ezen szabályrendelet csak kilenc választókerületről emlékszik meg, de közigazgatási kerületről ebben szó sincs, pedig, ha tényleg ilyenek volnának, okvetlenül meg kellett volna róluk emlékezni.

A kilenc választókerület az 1871: XVIII. t. c. és az 1886: XXII. t. c. 35. §-a alapján létesített, hogy az adó és választói jogosultsággal bíró adófizető polgár választási, tehát politikai jogát gyakorolhassa. Ezen most utóbb hivatkozott törvényszakasz szerint 600 választó alakít egy választókerületet, tehát minden egyes községben kell, hogy létezzen választókerület és éppen ezen törvényszakaszból kiindulólak alakítottak nálunk is a választókerületek, de ezek nem közigazgatási kerületek.

E mellett bátorodunk eladni, hogy városunk az országgyűlési képviselőválasztás, a törvényhatósági bizottsági tagválasztás, tüzendézetit tekintetben és a kéménysepartetés tekintetében két-két kerületre, közbirtokosságok szerint pedig három kerületre oszlik. Furcsának mondható tehát a magyar kir. pénzügyigazgatóság azon eljárása, hogy éppen a kilenc választókerület fogalmába akarja a közigazgatási kerület fogalmát belemagyarázni. Annál furcsább ez, mert Nagyikinda rendezett tanácsú város és Pancsova törvényhatósági joggal felruházott város ugyancsak úgy, mint városunk is választókerületekbe van beosztva, mint ezt a fent hivatkozott törvényszakasz is rendel s ezen városokra nézve a m. kir. pénzügyigazgatóság nem találta szükségesnek, — amint ez helyes is — a választó tehát politikai kerületek szerint a kö-

zigazgatási kerület fogalmának megállapítását és adóközterek ezek szerinti felállítását.

Nagyméltóságú m. kir. Pénzügyminisztérium! Nagybeeskerek r. t. város közönsége azt hitte, hogy ama nagy igazságtalansággal, amellyel a 28.000 holdat kitevő városi határból 12.000 hold egy rövidke belügyminiszteri rendelettel egyszerűen kihalított, betelt annak a mértéke, amivel egy teljesen vagyontalan várost minden kárpótlás nélkül sújtani lehet s ime most azt látjuk, hogy mikor az említett elcsatolás által — csak azért, mivel ezt a földmívelési kincstár telepítési politikája úgy kívánja — évi 30.000 korona adóalapot vesztettünk és azt a város amugy is tulterhelt és lakosságára kell kiróvni, a nagybeeskereki m. kir. pénzügyigazgatóság, talán hivatali tulbuzgóságából, de minden esetre az 1909. évi VI. t. c. téves magyarázatából egy újabb csapást akar mérni Nagybeeskerek városára.

Tekintve, hogy az adóköztereknek Nagybeeskereken való felállítását az előadottak alapján az 1909: VI. t. c. cikkből ki nem magyarázható; s tekintve, hogy az adóközterek felállítását által városunk háztulajdonosai és lakói egyaránt anyagilag károsodnának, amennyiben ezáltal a lakók évről-éve az előreláthatólag emelkedő házbér következtében az általános házbér alá eső közterekből az ez alá nem eső közterekbe kénytelenek lesznek hurcolkodni s ezáltal a kibérelt lakások üresek maradnak s adófizetési képességük is tetemesen csökkentetnék; tekintve továbbá, hogy a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóság eljárása az egyenlő és igazságos adóztatás elvével ellenkezik, mert könnyen megeshetik, hogy az ugyanazon utca egyik oldalon lakó háztulajdonosok többszörösen annyi adót fizetnek, mint a másik oldalon lakók: ezen előadott indokoknál fogva is tisztelettel kérjük:

Méltóztassék a nagybeeskereki m. kir. pénzügyigazgatóság 77626/II. b.—1908. számú véghatározatának megsemmisítése mellett kimondani, hogy Nagybeeskerek rendezett tanácsú város a maga egészében, úgy mint eddig, ezentúlra is egyetlen és osztatlan közigazgatási kerületet képez, melyben adóközterek fel nem állíthatók.

A „TORONTÁL” tárcája.

Carmen Sylvánál.*)

— A „Torontál” eredeti tárcája. —
— Marilina Bocu. —

Fordította: Czarina Szilárd.

Románia királynéjának dolgozó szobájában, a Peles-kastélyban.

A művészet hatalmas erejétől megáldott, szent kis zug, egy kis templom rózsafából, titkos félhomályban, a melyben szent tűz lángja nem ég ugyan, de állandóan virraszt benne egy nagy lélek anyagi jóság, egy kék szeműt sirató anya vágya, aki egy egész világ fájdalmát megértette és a könyek kiapadhatlan forrásából szötte szomorú mesék vigasztaló fonálát, szötte a bus verseket és vig szerelmi dalokat, hogy megértse mindenki, aki szerel, aki nevet s aki sir.

Ebben a szigoruan egyszerű keretben megjelenik Carmen Sylva, hosszú, fehér ruhában, fején szerzetesmódra alkalmazott fehér román kendővel. Arcán derült mosolyával hasonlít a béke papnőjéhez, aki egész életén át nem tesz egyebet, mint a mások fájdalmát enyhíti.

Ölése meleg, mint a szülei oltalom, tekintete bánatosan barátságos; csöndes mély hangja hasonló bus dalokra hangolt hárfá zengéséhez, amely magába fojtja a fájdalom érzeit.

Helyet foglalok, nagy figyelemmel hallgatom és nézem. A királyné hatvankét esztendő. Daliás természet, imponáns, biztos magatartás, alakját és tekintetét annyira megóvta az egészség, hogy ha nem látnád szép fehér haját, husz évvel fiatalabbnak mondanád.

Mindig mosolyogva, ritka kiejtéssel és szépen beszél románul, habár a királyné napjában többször rá van utalva éppen a szolgálattelvő személy-

*) A trónörökös párt romániai látogatásáról írva a magyar lapok is közölték, hogy Románia királynéja elbeszélte az alkalommal Marilina Bocu magyarországi román írónővel. E tárcában számol be az írónő Carmen Sylvával való találkozásáról. — A ford.

zettei szemben a német, francia, angol és olasz nyelv használatára.

Folyékonyan és inspirálón mesél. Ferenc Ferdinánd legutóbbi látogatásáról beszél. Hohenberg hercegnőt ideális példaképpen említi előttünk, ki magasztos tulajdonságaival önfeláldozásra képes övéért. Megnevez néhány idevaló román embert, kiket alkalmá volt közelebbről megismerni és különös érdeklődéssel kérdezősködik Rajin, a „nagy hazafi” neje után. Célzást tett a bánati és erdélyi románokra is, a kiket ismer és a kiket a kiállítás alkalmával Peles-kastélyban fogadott és hangsúlyl teszi hozzá: derék, nagyon lelkesedő, hátor emberek. Ránézek idevaló fiatal társamra, aki rámeresztette könyes szemét a királynéra és majdnem sírásra fakadt.

Meggöckázatom a felség előtt én is a megjegyzést, hogy a hegyekentuli románok csupa szív. Carmen Sylva örül, mert szereti a jószívű embereket, azért is vonzódik annyira a román néphez, habár a Rin partjait nem fogja elfelejteni soha.

A beszélgetés könnyedén más irányba terelődik. A királyné családunkról kérdezősködik és amikor elmondom, hogy van egy kis leányom ocaháza, aki után már nagyon vágyom s ezért mihamarabb el kell indulnom innen, Carmen Sylva arca megváltozik. Ajkán ott van még a mosoly, de szemében láng gyuladt két könyvesp nyomán s szájaszélre mintha sírásra hajlanék.

— Lásza, annak a kis csöpségnek is van szíve. A királyné a hivatali helyiség felé irányítja tekintetét és elkezd beszélni a vakokról.

Abban a sarokban, ahova a királyné tekintete esett, ezeltől az ő életnagyságu arcképe állott, amint karján tartja leányát, a kis Mária hercegnőt. Erről a képről a kis hercegnő nagy, okos szeme mindenütt követte a királynét, akár hova állott; ettől a tekintettől nem tudott dolgozni, nem tudott gondolkozni. Ezért a kastély egyik szárnyán egy kis csarnokot emeltetett, itt helyezte el a képet. Ez a csarnok világos, ott játszik benne a napsugár reggeltől estig s a kis leány anyja karjáról állandóan az égre tekint, ahova maga is elszállt anyjának.

A kép előbbi helyét most egy óriási gobelin foglalja el, csudálatos remeke a művészetnek. Egy arab leány, amint karjaiban viszi kedvesét: egy keresztény ifjút. Holdvilágos téli éjszaka. A leány apja gyanakszik, lesben áll és a leány, hogy a szolgahad ne találjon férfi nyomokat, a park fásoros útjain ölbe kapja szerelmesét s úgy viszi át a havon mezitelen, térdig fagyott lábbal. A Peles-kastély remek tornyocsáira eső napsugár átlopózik a tágra nyílt ablakokon s nyomán misztikus fény árad a gobelinre, az arab leányra, a keresztény ifju tüzben égő szeméire. Carmen Sylva hófehér hajkoszorújára. Valami soha nem érzett meghatottság vesz rajtam erőt, amint így állok a királyné fenkolt alakja előtt s nekem úgy rémlik ebben a pillanatban, hogy az az arab leány a királyné lelkéből merítette magasztos ösztönét.

Igen, Carmen Sylva más szenvedésekről beszélt nekünk, a vakokról, az ő szeszény vakjairól, akiknek nagy szorgalommal tűzhelyet alkotott, világos tűzhelyet. Kért, küldjünk neki innen is, a hegyeken túlról vakokat, oda Bukarestre. Társam elmondotta a királynénak két szerencsétlen vak nő nyomoruságát, aki az ő falujában, Csucso hajlák nélkül van és éhezik; a királyné jegyzetet vett erről és kérte társamat: küldje rögtön a két szerencsétlent a Világos Tűzhelyre.

— A negyvenévest megtanítjuk mindenre, az még munkaképes. A hatvanévest, ha az tényleg olyan vékony fonalat fon, mint ön mondja, alkalmazzuk a fonásra.

Lásza, a Világos Tűzhelyet ugyszólván semmiből teremtették meg, folytatta a Felséges Asszony. Álmatlan éjszakáimon ezeknek a szerencsétleneknek sorsáról gondolkoztam, legtöbbször tehetetlenségük kidobta az utszélre. Különbem nekem is van egy barátom, akit mindig megsirattam, mert nagyon boldog anya és feleség volna, ha nem volna vak. Egy könyvet irtam, ez ötezer frankot jövedelmezett. Ezzel a pénzzel raktam le alapját a Világos Tűzhelynek. Azóta ehhez a pénzhez még sok gyűlt össze; nagy szükség volt erre a meaeadékre. Most a

A zombolyai tanítógyűlés.

— Az előadások. —

— augusztus 18.

A zombolyai tanítói ünnepségek tegnap véget értek, amikor a Délmagyarországi Tanítóegylet tartotta még meg ez évi rendes közgyűlését, a melyen belső egyleti ügyekkel foglalkoztak a tanítók.

Itt még pótlólag az előadásokat akarjuk ismertetni, a melyek sok érdekes eszmét vetettek föl, ugy, hogy érdemes rájuk visszatérni.

Első előadó Czabán Samu klopodiai áll. tanító: Tanítók a parlamentben címmel. Kifejti, hogy ugy a tanítóknak, mint általában a tanúgynek sok a baja, ezt csak akkor fogjuk tudni orvosolni, ha vérbeli tanító is ott fog ülni a parlamentben. Határozati javaslata szerint az egylet e kérdést folyton napirenden tartsa és mindent megtegyen ennek érdekében. Saskeőy József ellenezte az előadó álláspontját, Mező Dániel temesvári tanító helyesli az elvet. Grézlo János kir. tanfelügyelő biztató ígérete után, hogy a tanítóknak községi vagy más jellegű iskolából államibá való átlépése esetén anyagi kár ne érje, ezt támogatni fogja, továbbá Kaufmann István hozzászólása után, ki a tanítókat együtt dolgozásra buzdítja és Mező javaslatát fogadja el. A közgyűlés elfogadja előadó két első javaslatát, hogy elvben helyesli az eszmét, a harmadik pont helyett Mező Dániel indítványát fogadja el, mely szerint egy bizottság vegye kezébe az ügyet. Az előadást köszönettel szavazott a közgyűlés Czabánnak.

Második előadó Büchler Hugó, nagybecskereki áll. tanító volt, aki gyermekmegfigyeléseit adta elő és kifejtette nézetét a lélektani kísérletezések eredményeiről, az adatgyűjtésre vonatkozó módszerről, a gyermekek szólásszabadságáról és egyéb módjairól a gyermektanulmányozásnak.

Határozati javaslatát egyhangulag elfogadta a közgyűlés, hogy t. i. az egylet lépjen be a Gyt. Társaságba és kezdeményezze gyermektanulmányi körök létesítését a Délvidék nagyobb városaiban.

Harmadik előadó Moritz Julia, pusztakereszturi tanítónő, ki „A feminizmus” című előadásának keretében elítéli és károsnak tartja a feminizmust, mint amely a családi, erkölcsi élet ellen irányul, sőt nemzetgazdasági szempontból is veszedelmes.

Vele szemben Rázus József, padéi áll. igazgató-tanító napirenden kívánja tartani e kérdést és annak vadhajtásait nevelés által kívánja ellensúlyozni.

A közgyűlés mindkét előadó álláspontját helyeselte és egymással összeegyeztetve fogadta el. Az előadó tanítónő lelkes szavaiért, a hozzászóló pedig talpraesett megjegyzéseiért köszönetet aratott.

szerencsétlen vakok saját keresményükből kezdik magukat fenntartani.

Az általánosan ismert, speciális módszer szerint írnak, olvasnak, festenek, faragnak; a nők varrnak, szőnek, himeznek, fonnak, szóval mindegyik tehetsége szerint talál alkalmazást egyik-másik mesterségnél, sőt művészeti ágaknál, míg végre mindegyikük keres annyit, hogy magát fenntarthassa. A vakok között, kik most vannak a Világos Tűzhelynél, van egy pár igazi művész is.

Sőt küldjenek olyanokat is, akik esetleg házasok. Egyeseket ott házasítunk össze. Gyermekük jó neveléséről mi gondoskodunk. Akiktől a kegyetlen sors megtagadta a boldogulás eszközeit, mi kell, hogy gondoskodjunk róluk, hogy a munkás emberek sorába kerüljenek.

Erős akaratú sokat tehetünk. Minden jót, amit életemben tehettem, álmatlan éjszakáimon tettem. Nem kint volt a gondolat: miért nem tudok aludni s mit tegyek, hogy alhassam, hanem gondolkodtam sorsáról azoknak az embereknek különösen, akik igazságtalanul szenvednek. És föltettem magamba, hogy tehetségem szerint mindenkin segítek, akin segíthetek. És később ezekből az álmatlan éjszakákból dolgozókat csináltam s többet és több sikerrel dolgoztam ilyenkor, mint egy átaludt éj után.

Futólag megemlítettem Carmen Sylvának, hogy hálával fordítottam le a Tribuna részére egy igen érdekes cikket, amelyben olyan megnyugtatólag ír az ő álmatlan éjszakáiról s milyen erkölcsi hatása volt ezeknek a soroknak néhány ismerősömnél, akiknek szenvedéseit ismerem. Ezeknek a soroknak nagyobb a hatásuk, mint a legjobb orvosoknak; megtanítanak arra, miként kell a kétségbeeséshez vezető tövises utat árnyékos helylő varázsolni, ahol egyik-másik fáradt vándor megpihenhet.

Az ő jóságos, szép mosolyával válaszol erre Carmen Sylva:

— Igen, igen, mondjátok meg mindenkinek, aki nem alszik, hogy én virrasztok valamennyi helyett*.

Ezek után Saskeőy József, áll. igazgató-tanító tartott előadást, melyben az iskolai felügyelet reformját, a tankerületi tanügyi tanács intézményét, a tanítóknak a tanfelügyelőségbe való berendelését kívánja igen üdvös módokat által megvalósítani, illetve megváltoztatni.

Hozzászólta: Dörner János, verseci, Bányai Jakab, nagybecskereki, Czabán Samu, klopodiai tanítók, kik elvben elfogadják és üdvözlik előadó eszméit, de azokat oly fontosnak tartják, hogy gyors határozatot nem ajánlanak, hanem azt indítványozzák, hogy tanulmányozásuk átadassék az egyes köröknek, egy év múlva újra tárgyalassanak és azután az Országos Bizottsághoz és a társegyesületekhez is tétessenek át. Miután ehhez maga az előadó is hozzájárul, a közgyűlés ily értelemben döntött.

Következett Zsivoinov Vladimir, fűrjesi tanító előadása a magyar nyelv tanításáról a nem magyar anyanyelvű iskolákban. Előadásában különösen a magyaros kiejtésre való gondot ajánlja már az I. osztályban, továbbá kívánja, hogy már az első osztályban is először magyarul tanítsanak írni-olvasni, azután anyanyelven.

Mindkét előadó szép előadásáért köszönetet kapott.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 12-től 2 óráig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Zuhanyfürdő minden nap délután.

Szeptember 13. Közig. bizottság ülése.

A király születésnapja.

A szokásos díszszel és kegyelettel ünnepelték meg ma királyunk 79-ik születésnapját Nagybecskereken. A város összes középületeire és számos magánépületére már a tegnapi nap folyamán kitűzték a nemzetiszínű lobogókat, este pedig fényesen kivilágították a várost. Különösen szép volt a törvényszéki palota, amelynek hatalmas épülete véges-végig valóságos fényárban uszott. A Ferenc József-téren az ablakok mindenütt ki voltak világítva s itt a vármegyeház díszesen kivilágított épülete képezte a központot, amely körül a közönség csoportosult. A vármegyeház erkélyén, mint minden évben, ő felsége életnagyságu képe volt kitéve, pompásan megvilágítva s guirlandokkal díszítve.

Ő felsége születésnapja alkalmából ma délelőtt 10 órakor a róm. kath. plébánia-templomban zenés mise volt, melyet Magyar Pál pápai kamarás-plébános celebrált fényes papi segédlettel. A misén megjelentek az összes polgári és katonai hatóságok és testületek, azonkívül nagyszámu ünneplőközönség.

Ez alkalommal Schramk Ferenc százados vezetésével kivonult a honvédség egyik díszszázada is, mely a templom előtt sortűzet adott. A misén az egyházi ének és zenekar Wehninger József karnagy vezetésével Gruber József miséjét adta elő. Offertoriumra Bériot Ch. de „Adagio”-t Kolos Janka úrhölgy játszotta hegedűn igen izlésesen. A közönség a fejlett technikával és mély érzéssel előadott zeneszámot nagy figyelemmel hallgatta.

Ugyancsak istentisztelet volt tegnap este az izraelita templomban, ma délelőtt pedig az ev. ref., ág. ev. és a gör. kel. templomokban is.

— Görög keletiek ünnepe. A görög-keleti egyház holnap ünnepli az Úr szünetelésének ünnepét, mely alkalommal ugy a belvárosi, mint a gör. kel. Monasztir-templomban délelőtt 10 órakor ünnepi istentisztelet lesz a szokásos szölvőszenteléssel.

— Városi közgyűlés. Nagybecskerek város képviselőtestülete dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ma délután 3 órakor rendkívüli városi közgyűlést tartott, a melyen a képviselőtestület behatóan foglalkozott a városi tanácsnak az új házadó ellen irányuló tiltakozásával, illetőleg javaslatával, a melyet teljes szövegében lapunk vezető helyén közöljük. A közgyűlés lefolyásáról holnapi számunkban közlünk részletes tudósítást.

— Óvónők gyűlése. A D. T. E. kebelében működő ovodai szakosztály Szegfűné-Goptsa Róza nagybecskereki állami óvónő elnöklelte alatt hétfőn délután 3 órakor tartotta Zombolyán rendes évi gyűlését, melyet egy mese-mondó előzött meg. Egy kis ovodás lányka üdvözölte a vendégeket, mire egy másik kis gyermek mesét

mondott az almásrétesről és tanuságot tett tiszta magyaros kiejtéséről. Kulcsár Juliska kisasszony néhány magyar dalt énekel gyönyörű csengő hangon, melyeket Linszter J. szerzett. Az óriási számmal egybegyűlt közönség többször ujjazott a kisasszonynak és éltette a szerzőt. Holcz Irmuska elszavalta Pósnak egy versét szépen és helyesen, de a vers nem az ő szájába, hanem egy felnőtt tanítónéniébe való volt, Ferch Vilmos tanító élvezetes zongorajátékot nyújtott, Hemmert Ilonka és Ferch Gizella kisasszony pedig gyönyörűen adták elő a „Szép Ilonka” melodramáját. Végül Gaul Hermin kisasszony aratott sikert egy „Szerenád” című monológgal. Miután az ovodagyermek meg a magyar körtáncot is bemutatták, a szakosztály belső ügyekre tért át.

— Köszönetnyilvánítás. A lovrini orvostan-hallgatók a napokban medikus-bált rendeztek Lovrinban, melynek tiszta jövedelmét, 77 koronát beküldötték a torontálvármegyei orvos-egyesület segélyalapja javára. Az adományért az egylet vezetősége ezúton mond hálás köszönetet.

— A nagyikinda-ujaradi vasút. Körülbelül már egy esztendeje, hogy a Pallós Ármin vasútépítő cég félbehagyta a Nagyikinda-Ujarad között megkezdett vasút építését. A cég pénzügyi zavarai megakasztották a munkát és állítólag ehhez még oly szabálytalanságok is járultak, melyek a vállalkozónak lehetetlenné tették ügyei rendezését. Zselénszky Róbert gróf a főrendiházban szóvá tette egy interpelláció keretében az építkezés szünetelését és Szerényi József államtitkár kijelentette, hogy a kormány beleavatkozik az ügybe és arra törekszik, hogy az érdekeltségek kárt ne szenvedjenek. Az ígéret beváltását sürgette a tegnapi délután tartott értekezlet, mely Temesvárott ülésezett Bogdán Zsvikó nagyikindai polgármester elnöklésével. Az elnök tudára adta a megjelenteknek, hogy eljárt Szerényi államtitkárnál, mint az érdekeltségek bizalmiféria és töle azt az ígéretet kapta, hogy Milkó Vilmos vállalkozó, a berlini építőbank megbízottja, már szeptember hónapban megkezdheti a munkát. Kijelentette továbbá, hogy az állam közbelépése folytán az érdekeltek károsodni nem fognak. Az értekezlet kimondotta, hogyha szeptember 15-ikéig az építkezés meg nem kezdődne, akkor felkéri Abonyi Emil nyug. min. tanácsost, a vasút elnökét, hogy hívja egybe az igazgatóságot, amely aztán a továbbiakról határoz. A németterencei képviselők ama kérelmét, hogy a népgyűlés tartását mondja ki az értekezlet és ott a nép előtt tárják fel leplezetlenül a helyzetet, nem teljesítik, mert nem akarnak az államtitkár intézkedéseire elé vágni.

— Értesítés. A helybeli tisztviselőegylet elnöksége ezúton figyelmezteti tagjait, hogy azok, akik gyermekeik számára a 1909/10. tanévben tansegélyért folyamodni óhajtanak, kérvényeiket legkésőbb f. évi szeptember hó 5-éig adják be az elnökségnek. Csak oly tagok folyamodhatnak tansegélyért, akik legalább 1905. év vége óta tagok. Kérvényül csak azon nyomtatvány használható, a melyet az elnökség díjmentesen szolgáltat ki. A kérvényhez csatolandó: 1. tagsági jegy; 2. iskolai bizonyítvány; 3. igazolvány az illető intézet igazgatójától, hogy a tanuló beiratott és az előadásokat látogatja; 4. a tanuló keresztlevele; 5. vagyoni bizonyítvány; 6. életbiztosítás esetén az utolsó díjnyugta.

— Nagy tűz. A napokban Kübekháza községben a község főutcáján, Wéber Jánosnál, a falu egyik jómódu gazdájánál meggyulladt egy 400 keresztcs buzakazal, amely a Schwarcz Rezső parancsnoksága alatt működő s csak mostanában alakult önk. tűzoltótestület megfeszített munkája dacára a nagy szélben porig égett. Azonban a derék tűzoltóknak az égő kazaltól alig egy lépésnyi távokra álló nádfedelű házat s más oldalról egy 600 keresztcs buzakazal, amely a tűztől alig 5 méternyre volt, valamint a cséplőgarnitúrát sikerült megmenteni. A kár nagy, mert hír szerint a gazda elégett termése biztosítva nem volt. Az előirt tűztávlatok betartása ugylátszik még mindig nem általános, pedig hát nem kellene csodálni s a tűzoltók emberfeletti igyekezetére alapítani a cséplési engedélyek megadását. Ez alkalommal több tűzoltó többé-kevésbé meg is sebesült.

— Vendéglőben. Vendég (eltűnődvé): Bizony vendéglős ur mulnak az évek, egymás után tűnnek el a megsemmisülés tengerében. Ha visszagondolok, mikor ez az abrosz még tiszta volt...

— Bicskázás tréfából. Könnyen tragikussá válható tréfának esett áldozatul egy Molnár Antal nevű helybeli fiatalember. Molnár ugyanis, akinek dolga akadt a Dungserszky-féle szőnyeggyárban, csupa tréfából évelődött néhány munkásleánygyal. Az egyik leány, akinek a kezében egy éles kés volt, szintén csak tréfából Molnár felé döfött, azonban oly szerencsétlenül,

hogy a fiatallembert hasbaszurta, akit a kórházba kellett szállítani. Szerencsére a sebesülés nem valami veszélyes s valószínű, hogy Molnár már legközelebb teljesen fel fog gyógyulni.

A legkedveltebb arcszépítő, mely joggal mondható páratlan, kétségtelenül a híres Földes-féle Margit-crème, mely valóban meghódította a világ hölgyközönségét. Sőt urak is használják, mert teljesen ártalmatlan, a bőr mindennemű tisztáltságát, szeplőt, pattanást, mitesszert stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arcot üdév, fiatalá varázsolja. Nemcsak az arcot, hanem a nyak, váll és kéz fehérítésére finomítására is használják. Hölgyeink elragadtatással szólnak gyors és biztos hatásáról. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona minden gyógyszertárban. Póztán küldi: Fő des Kelemen gyógyszerész Aradon. 306-11

Amateur-fényképezőknek! Általános elismert kitűnő szalon és uti fényképezési készülékek, felülmúlhatatlan minőségű pillanat kézi apparátusok, valamint mindenféle fényképezési cikkek Moll A. cégnél (Bécs, I. Tuchlauben 9. cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. — Ezen üzletág alapított 1854-ben. — Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég. (b)

TÁVIRATOK

A király születése napja.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király mai születés napja alkalmából a budavári Mátyás-templomban ünnepi istentisztelet volt, a melyen megjelentek Wekerle Sándor miniszterelnökkel élén az összes hatóságok fejei. A miniszterelnök a király születés napja alkalmából ebédet is adott, amelyen szintén a különböző hatóságok fejei vettek részt.

Reggel 9 órakor volt a Vérmezőn a szokásos nagy csapatszemle, amely alkalommal a budapesti helyőrség összes csapatai elvonultak a hadtestparancsnok előtt.

Ugyancsak ma délelőtt folyt le a Ludovika-akadémiában a tisztavatás is, a mely alkalommal a harmadosztályú növendékeket ünnepiesen hadnagyokká avatták föl.

Az új parlamenti többség.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A politikai körökben kezd egyre jobban hullámozni az élet. Az érdeklődés főleg az új parlamenti többség szervezése körül forog s erről beszélnek pro és kontra a politikusok. Tegnap például Bánffy Dezső báró és Justh Gyula tanácskoztak erről s a tanácskozáson hír szerint arról volt szó, hogy Apponyi többségével szemben egy liberális blokkot kell szervezni.

Egy banksoporthoz tartozó képviselő azt mondja, hogy Apponyi és Andrássy Gyula gróf a királytól lényegtelen katonai engedményeket kaptak a bankkérdés kikapcsolásáért. Apponyi és Andrássy most e katonai engedményekkel, a plurális választói jog alapján s a bankkérdés kikapcsolásával akarják összehozni az új kormánytöbbséget. Az illető bankos képviselő nyilatkozata szerint a banksoport hívei egy szikrát sem fognak engedni s követelni fogják az önnálló bankot, valamint az általános választói jogot. A banksoport azt reméli, hogy e két jelszóval az új választásokon nagy többséget kapnak.

A miniszterelnök audienciája.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Jól informált politikai körökből eredő jelentés szerint Wekerle Sándor miniszterelnök szokott ischli audienciája az idén két ok miatt marad el. Elsősorban is tekintettel kell lenni arra, hogy a királynak ideje, a szokottnál jóval rövidebb nyaralása ne zavartassék meg semmivel sem. A magyar kormányválság miatt, mely a kedélyeket még késő nyáron is élénken foglalkoztatta, a nyári szünet a politikában csak nagyon későn köszöntött be s a király, aki nagy érdeklődéssel viseltetett a kibontakozás iránt, az audienciák következtében szintén a szokottnál jóval később

kezdhette csak meg nyári üdülését. Innen magyarázható az, hogy a király az ideje rövid nyaralása alatt a politikától, amennyire csak lehet, távol tartja magát. Azonban egy más ok is forog fenn, mely Wekerle audienciájának az elmaradását megmagyarázza. A magyar politikai életben most teljes csönd uralkodik. A miniszterek részint nyaralóhelyeken, részint vidéki birtokaikon vannak, a képviselők pedig nagyjából gazdasági teendőikkel vannak elfoglalva, ennek következtében a politikai élet újból való megindulása csak szeptember hó második felében várható. Kossuth Ferenc csak akkortájt fog Karlsbadból megjönni s hívei is csak az ő visszatérésekor fognak nagyobb számban a fővárosban összegyűlni. Éppen úgy, mint a függetlenségi pártban, a többi politikai pártokban is általános a szélcsend. A banksoport agitációja is majd csak szeptemberben fog élénkebben megindulni, noha az első népgyűlést folyó hó 22-én tartják meg Szegeden. Más terminus hasonló gyűlések tartására eddig még nincs megállapítva, a miniszterelnöknek tehát egyelőre nem is lett volna miről referálni s főleg ez utóbbi az oka annak, hogy Wekerle ischli audienciája elmarad.

Az osztrák miniszterelnök a királynál.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Legújabb bécsi hírek szerint Bienert báró osztrák miniszterelnök nem holnap, hanem valószínűleg vasárnap, 22-én megy audienciára a királyhoz, mert valószínűleg holnap ismét minisztertanács lesz, a melynek eredményéről be akar számolni az uralkodónak.

Burián báró állása.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Az utóbbi napokban osztrák politikai körökben el volt terjedve az a hír, hogy Burián báró közös pénzügyminiszter ő felségének Bécsbe való visszatérése után be fogja adni lemondását. A Neue Freie Presse karlsbadi tudósítója ez ügyben beszélgetést folytatott egy magasrangú boszniai államhivatalnokkal, aki a helyzetet ismeri s aki kijelentette, hogy Buriánt Ischlebe való utazása előtt látta utoljára, ekkor azonban még szó sem volt a lemondásról. Az audiencia után Burián báró Cortinába utazott s ma is még ott van, ez idő alatt azonban semmi olyasról nem hallott, ami a lemondási hírt megokolná. Bosznia alkotmányának aktíválásáról a magasrangú hivatalnok azt mondta, hogy az erre vonatkozó előmunkálatok most halasztást szenvednek s csak szeptemberben kerül megint ez a kérdés tárgyalásra. Helytelennek mondja azt a híresztelést, hogy a boszniai tartománygyűlés csak áprilisban ülhet össze. Ha tekintetbe vesszük — mondta az államhivatalnok — hogy az alkotmány kihirdetésétől a tartománygyűlés összeüléséig három hónapi időközre van csak szükség, úgy a tartománygyűlés működését esetleg már jövő év januárjában megkezdheti.

A német hadgyakorlatok.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ischlből jelentik: Frigyes főherceg szeptember hó 1-én Stuttgartba utazik s a württembergi hadgyakorlatokon képviselni fogja uralkodónkat.

A német nagygyakorlatokon Ferenc Ferdinánd trónörökös fogja királyunkat képviselni. A trónörökös a magyar-osztrák nagygyakorlatok befejezése után szeptember hó 12-én utazik a Majna melletti Frankfurtra.

A cár és az olasz király találkozása.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából jelentik: A cári párnak az olasz királyi párral való találkozásáról mindeztideig semmiféle hivatalos híradás nem történt, valószínű azonban,

hogy az uralkodók október hó első felében fognak találkozni egymással. A találkozás minden valószínűség szerint Bari közelében lesz.

A krétai kérdés.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból jelentik, a védő-hatalmak egyesült hajórajja tegnap este Kanea elé érkezett. A hatalmak csapatokat szállítanak a szigetre, hogy a görög lobogót erőhatalommal eltávolítsák. A szigeten az izgatottság igen nagy.

A fiumei bankrablás.

Budapest, aug. 18. (A „Torontál” ered. táv.) A fiumei bankrablás ügyében újabb fordulat nem történt. A harmadik rabló még mindig nem került meg. Az antwerpeni rendőrség jelentette, hogy az onnan Amerikába induló hajók egyikén sem fődözték föl a fiumei rablót. A nyomozás folyik.

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	27.44
Buza (áprilisra)	—
Rozs (októberre)	18.70
Zab (októberre)	14.96
Tengeri (augusztusra)	15.68
Tengeri (új, májusra)	14.36

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.00—29.35
„	76	—	80	29.80—29.55
„	77	28.55—28.80	81	—
„	78	28.70—29.00	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.80—29.05
„	76	—	80	29.05—29.30
„	77	28.40—28.65	81	—
„	78	28.60—28.85	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.90—29.15
„	76	—	80	29.15—29.40
„	77	28.50—28.75	81	—
„	78	28.65—28.95	82	—
Bánsági	75	—	79	29.00—29.35
„	76	—	80	29.20—29.55
„	77	28.55—28.80	81	—
„	78	28.70—29.00	82	—
Bácskai	75	—	79	28.75—29.35
„	76	28.20—28.55	80	29.30—29.55
„	77	28.55—28.80	81	—
„	78	28.70—29.00	82	—
Rozs I. rendű új	—	—	—	19.65—19.80
„ középminőségű új	—	—	—	19.45—19.65
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	15.40—15.60
„ „ II. rendű	—	—	—	14.80—15.20
Zab I. rendű	—	—	—	15.40—15.70
„ II. rendű	—	—	—	14.90—15.30
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.50—15.70
Korpa	—	—	—	—
Kőles	—	—	—	—

Értéktőzsde.

Déli tőzsde.	Utótőzsde zárlata.
Magyar hitelrészv.	759 — Magyar hitelrészv. 759 25
Osztrák hitel	649 — Osztrák hitelrészv. 649 75
Magyar koronajár.	92 60 Koronajáradék —
Leszámitolóbank	482 — Leszámitolóbank 483 —
Jelzálogbank	444 — Jelzálogbank 444 —
Rimamurányi vmű	599 — Rimamurányi vmű 598 75
Államvasut	740 — Államvasut 740 75
Városi villamos	271 — Városi vasut 279 —
Közuti vasut	578 50 Közuti vasut 578 75

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyiltér.

(E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.).

Csakis Kufeké védheti meg a gyermekeket hathatósan a hányászekelésétől, a bélhuruttól és a hasmenéstől. 109/8—1.1

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-u 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással s nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSSYÉ BRAJER MÁRIA.

6769/1909 tkvi sz.

758-1.1

Arverséi hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Bak szül. Tari Julianna jelenleg aradi lakos kérelme folytán kiskoru Tari Mária és társai elleni tulajdonközösség megszüntetése iránti ügyben a jelzálogos hitelezőkkel szemben végrehajtási árverés joghatályával bíró önkéntes árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvszék területén levő, magyarittebei 138. sz. tjkvben A. I. 1. sor. a. felvett 259-260. hrsz. 1294 □-öl területű ingatlan a 151. öi. sz. házzal a hozzátartozó házhely és kerttel 1230 kor. kikiáltási árban f. évi szeptember 3-ik (harmadik) napjának d. e. 10 órájkor Magyarittebe község-házánál megartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok a megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ánál, vagyis 280 kor.-nál alacsonyabb áron az árverésen el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígéret nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

2. A kincstár, mint árverelő, bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889:XXX. t.-c. 10-ik §-nak második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1898:XXIII. t.-cikk alapján alakult Központi Hitelszövetkezet, a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, az e § szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a tkvi hatóság felhívásának kézhezvételétől 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles.

A most említettek kivül a többi árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 123 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, vagy az 1881:LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni és a vevő köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ar ugyanannyi %-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet. Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígéretet, előbb azonban más is árverelt, az ingatlant az által, illetőleg több ily árverelő közül a legtöbbet ígérő által megvettnek kell kijelenteni. Ha ez az ígéret a kikiáltási árt meghaladja, az előbbi bekezdés szabályait kell alkalmazni.

A vhn. 21. §. szerint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget nem köteles letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék tkvi irattárában és Magyarittebe község-házánál megtekinthetők.

Nagybecskerek, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1909. évi június hó 22. napján.

Rektorisz,
kir. törvszéki bír.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1909. május hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5:50 óra
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.
délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 02 perc.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 26 p.
délután 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

Gég-, könyv- és biztosítási utazók

könnyű és állandó mellék-jövedelemhez juthatnak.

:: Ajánlatok ::

Fiuméba, 856. sz. postafiók' kéretnek.

758-3.1

8358/1909. polg. sz.

756-3.2

Hirdetmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a Temes-bégapölgyi viz-szabályozási társulatnak gróf Harnoncourt Félixné sz. Lázár Marianna ellen kisajátítási ügyben, a kártalanítási eljárás 8358/1909. polg. szám alatt folyamatba tétevé, tárgyalásra határnapul 1909. évi augusztus 27-ik napjának d. e. 9 órája Jankahid község-házához kitűzetett, amikor a kisajátító társulat és a kisajátítási összeírásban megnevezett tulajdonos, nemkülönb a többi telekkönyvi érdekelt egyéneknél külön s a távollevők és ismeretlen tartózkodásuk részére ezennel kinevezett ügygondnok dr. Podvinecz Izsó nagybecskereki lakos, ügyvéd megidéztenek azzal, hogy az érdekelt elmaradása a kártalanítás tekintetében hozandó határozatot gátolni nem fogja s hogy az egyéni külön értesítésnek elmaradása, vagy a tárgyaláson meg nem jelenés miatt igazolásnak helye nincsen.

Megjegyeztetik, hogy a kártalanítási eljárás tárgyát a jankahidi 19. sz. telekkönyvekben felvett ingatlanokból kisajátítás alá eső területek képezik.

Nagybecskerek, a kir. törvényszék, mint polgári bíróságnál, 1909. évi augusztus 13. napján tartott üléséből.

Gojdzits,
kir. törvsz. jegyző.

Junker,
kir. törvsz. elnök.

3006-89

Hölgyek
részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszert a
FÖLDES-FÉLE MARGIT-CRÉME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtájkát (Mittesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérre, simává varázsolja. Üdít és fiatalít. Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hőlgypor (3 szímben) 1.20 korona, Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 korona, Margit-arcvíz 1 korona.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Kapható Nagybecskerekben
Basch Ernő, Jakobi Armin, Kellner József
és Kollarich Gábor gyógyszerészeknél, Melkuhn
Dezso drog.

3006-89

MIKROSOL

4 állami érem. 22 első kitüntetés.

Különleges gyártmányok
„PEF“ mosható email festék, mázolásra készen, falra, fára, vasra.

BESSEMERFESTÉK
rozsdavédő, viharálló vasmázolat.

BAZALTFFESTÉK
viharálló és mosható, homlokzatok és belső helyiségek meszelésére.

Kosárbutorománc, kádrománc, pedálalakk stb. stb.
Mintamásolat, szinkár:ya ingyen és bérmentve.

Házigomba ellen
a legelsőbb
ÉPÜLET-ÉS ACSFAK
impregnálására
Egyedüli gyártói
LUTZ EDELS TÁRSASÁG
BUDAPEST VII. ŐRNAGY U. 4.

3006-89

Kiadó lakás

Egy utcai és egy udvari szobából álló, elegánsan butorozott lakás **szeptember 1-én;** ugyanott egy **3 lóra való istálló is kiadó** akár :: azonnal. ::

Bővebbet Toldi Ferenc-u. 8. sz. a.
760-3.1

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTELEK A „TORONTÁL“ KIADÓHIVATALÁBAN.